

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

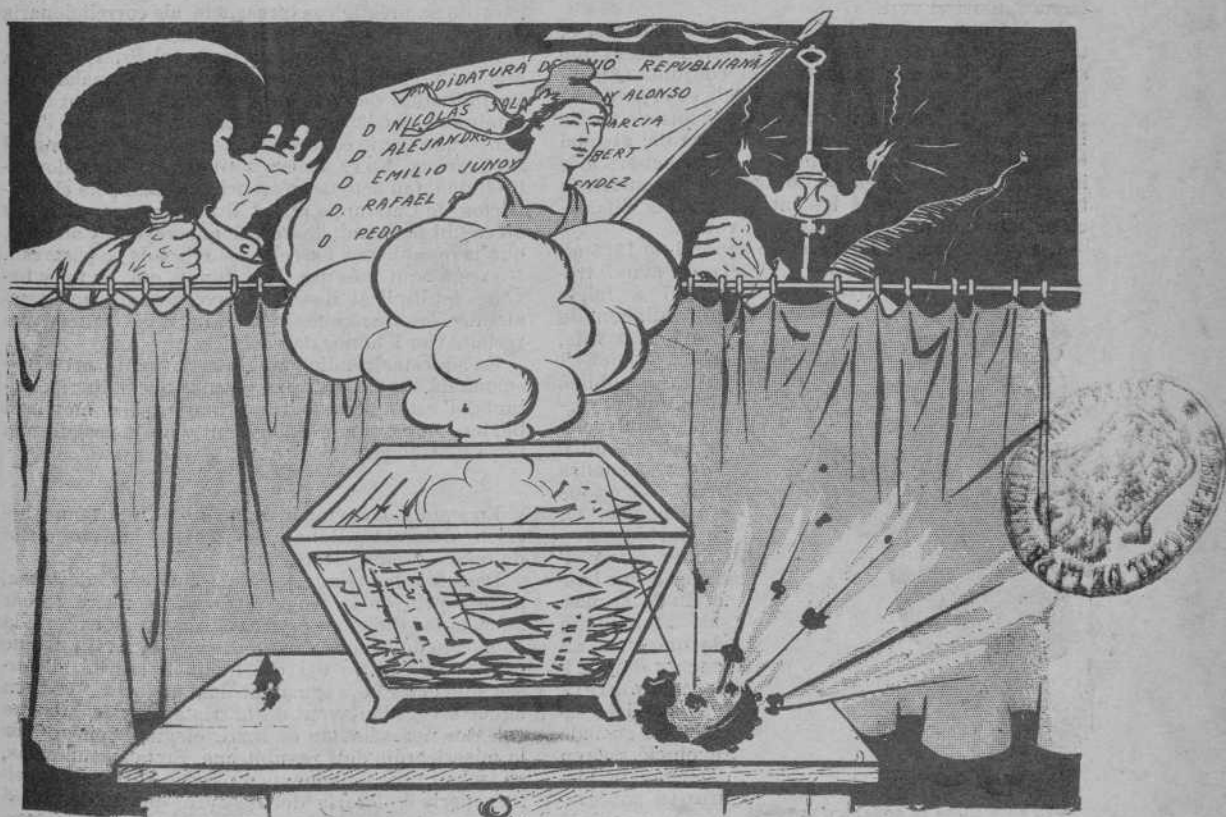
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBREERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

ELS ENEMICHS DE LA LLIBERTAT

A pesar dels pesars, han triunfat la justicia y la rahó.

Domingo Beste

ELS DOS BALCONS

CRONICA

HERMÓS es l'espectacle de un poble quan, pacíficament, serenament, plé de confiança en sí mateix, fa us del dret de sufragi, que la ley li otorga. Admirable y digne de una gran ciutat europea fou l'exemple que doná Barcelona l'últim diumenje ab motiu de las eleccions legislativas.

Pot haverhi hagut en altres punts escándols, violencias, traicions, atropellos, fraus, tot aquest séquit de indignitats que caracterisan las eleccions á la espanyola. Barcelona s'ha lliurat per complert de aquesta peste. Y es que aquí, ab la mort del caciquisme monárquich, s'ha establert ja de una manera definitiva la civilisadora higiene electoral. Morta la cuca, mort el verí.

En las 280 seccions que comprén la circumscripció, tot just si 's registra un que altre petit incident que alteri la majestuosa serenitat del conjunt. Qui en primer lloch mereix els majors elogis es el poble republicá, entre 'l qual s'ha procurat per tots els medis introduhirhi la desconfiansa y la discordia; al qual ademés se l'ha difamat y insultat de la manera més indigna. Y ell, seré, sense alterar-se, ab la conciencia tranquila, ha respost á las intrigas y á las difamacions, exercint el dret de ciutadá, votant.

Els que al comparar la elecció general de 1903 ab

la de avuy, trobanti á faltar un contingent de uns 10,000 vots, sostenen que 'l partit republicá disminuheix y reula, s'equivocan de mitj á mitj. Foren aquellas unas eleccions escepcionals, en las que hi jugá en primer terme l'entusiasme irreflexiu de las masas. Eran molts els que votavan creguts de que l'endemá mateix dels comicis esclataria l'ansuada revolució. Sols en determinats moments sobrevenen en la opinió del poble aques-

—Ja está vista la cosa: á n'aquest pls hi ha un naixement; al altre, un mort.

tas empentas de onada impetuosa. En cambi, avuy podém dir que lo poch que s'ha perdut en número de sufragis, s'ha guanyat ab escreix en forsa de convicció, en solidesa de organizació y en disciplina. La perdua dels sufragis se tornarà á recuperar ab sols volguerho.

Avuy mateix no s'ha fet tot lo que s'hauria pogut per enardir els ánims republicans y caldejar la atmósfera electoral. Tan segur estava 'l partit republicá de la victoria, que casi bé ha prescindit del gran recurs dels *meetings*. De reunions públicas de propaganda n'han tingudas més aquesta vegada 'ls regionalistas que 'ls mateixos republicans. En Salmorón, qual presencia aquí fins á l'hora de la llyta hauria promogut un *crecendo* d'entusiasme, se limitá á parlar en el Teatro Condal, y pogué, ab autorisació de la Junta municipal, anar á prestar el concurs de sa prestigiosa presencia als correligionaris de Madrid que n'estavan necessitats.

Dels quatre candidats restants, el Sr. Rodríguez Méndez no pogué sortir de casa seva per malaltia de un individuo de sa familia; el Sr. Pi y Sunyer s'encaminá al districte de Vilademuls á prosseguir l'empenyo que havia contret de aterrar al caciquisme; el Sr. Lerroux, ab sa briosa activitat de lluytador sobrehumá, feu acte de presencia en casi tots els districtes de Catalunya ahont lluytés un republicá, y en cambi prescindí de Barcelona, creyent, y ab rahó, que 'ls republicans barcelonins ells sols se bastavan. No restá aquí més que 'l Sr. Junoy, qui, ab tot y haverse multiplicat fins á lo inverossimil, no pogué atendre las demandas dels sens fi de centres que reclamavan l'honor de veure'l y escoltarlo.

En aquestas condicions, el partit republicá de Barcelona ha anat á la llyta, y sense necessitat d'excitants, d'estimulants extraordinaris, s'ha movilitat bé, ha combatut admirablement y ha conseguit una nova y senyalada victoria.

* * *

En cambi l'enemich, may, ni en els temps heroichs del Doctor Robert, havia lograt una conjunció de tantas forsas heterogéneas.

Desfets tots els núcleos dels companys de causa, ab escepció de la *Lliga regionalista*, no va trobar aquesta las dificultats qu'en altres ocasions pera la confecció de la seva candidatura. Las rivalitats que estavan á l'ordre del dia quan se creyan ab forsas sufficients pera guanyar las majorias, cediren aquesta vegada davant de la trista convicció de que sols dos noms havian de sortir elegits, y encare per la misericordia dels republicans. En tals condicions, se troban poch aficionats á pendre bitilet en aqueixa especie de loteria del desayre, que té de més á més els poch agradables atractius de las mútuas perfidias entre 'ls candidats, per arrebatar-se 'ls dos llochs.

Aixís la *Lliga regionalista* per ser l'únic organisme subsistent se trobà més desembrassada pera fer el seu fet que quan tenia que lluytar ab las exigencias de sos múltiples cooperadors. Per un extrany contrasentit, se pogué considerar tant més forta quant més débil era. Sola y abandonada, combatuda per molts dels seus afins, no li faltava més que un accident qualsevol per efectuar un bon arreplech d'elements diversos, que permaneixian apàtics y allunyats de las sevas trifulcas.

Y trobà aquest accident per ella tan necessari, tan ansiat, en l'horrible tragedia de la Rambla de las Flors. La bomba que á poca distancia dels balcons de la *Veu de la Calumnia* produhí tantas víctimas, fou transformada barroerament, iniquament en *bombo* electoral. Fins en aixó s'ha de conèixer que son *mascles*: en transformar las *bombas* en *bombos*.

Y comensaren la creuhada infame y perversa de insinuacions malévolas y de calumnias desenfrenadas contra un partit honrat, mil voltas més honrat qu'ells, perque es incapàs ara y sempre de, ab fins utilitaris, profanar la sanch de tantas víctimas y escarnir el dolor de una ciutat.

Y lograren lo que no havian conseguit en altrás ocasions ab els conciliábuls de ca'l bisbe y de ca'l governador: sumar en favor dels seus propòsits electorals el concurs de tots els enemichs enconats de las ideas republicanas. Res més estúpit, ni imbécil que'l terror de la titulada *gent de bé*. Y aqueixa imbecilitat y aqueixa estupides l'exploparen tots á competència: las tituladas associacions económicas, el Comitè de Defensa social, l'*Avi Brusi*, que may havia estat tan explícit com la vigilia de las eleccions, exclamant:—«La suerte está echada entre el

instinto de conservación y el impulso disolvente. A escojer.»

La candidatura regionalista ja no fou discutida per ningú de la clica anti-progressiva. La prengueren com l'encetall del gran capdell d'odis y malas passions, esquitxat ab la sanch de las pobras víctimas de la Rambla de las Flors. Y ab aquest capdell pretenian teixir la gran xarxa pescadora dels cinch llochs de majoria que donavan per seus, murmurant entre ell:—Aquesta vegada es peix al cove.

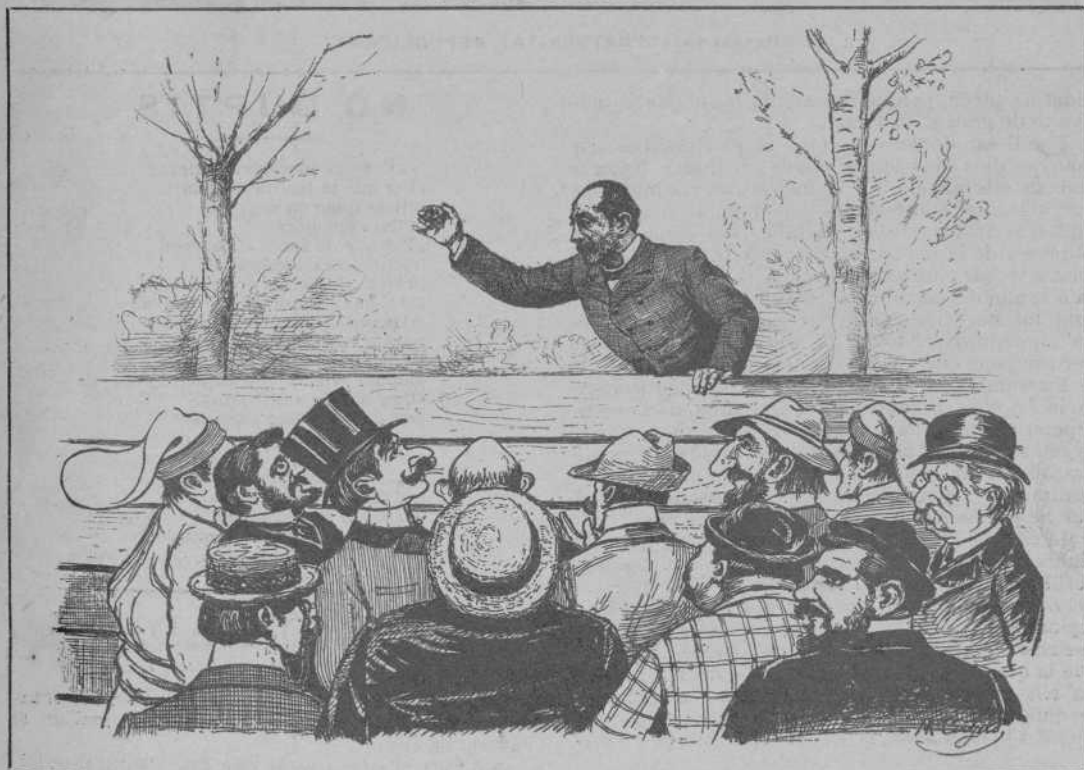
* * *

May el poble republicà tingué majors ni més legítims motius de mostrarse indignat, irritat y de tirarho tot en orris ab una brava aixarpada de lleó. Y no obstant, ab aquell certer instint polítich que constituheix la seva característica, preferí anondarlos ab la seva serenitat, ab el seu comediment y ab el seu despreci.

Sigueren arrollats y vensuts en tota la línea, y ab vots més que suficients pera, si s'hagués volgut, coparho tot: majorías y minorías.

Pero atenentse als consells que 'ls donava LA ESQUELLA, en son número anterior, contribuïren alguns á fer la tría dels candidats adversaris, procurant á Barcelona sisquera 'l consol de no veures representada en el Parlament pels fatuos y difamadors de la *Lliga regionalista*. Al aygua el sardanista Cambó, el casca-rabias Puig y Cadafalch y l'inflat Pella y Forgas: els tres cimals gloriosos de la causa perdigotaire á qui 'n Prat de la Riva omplía de vent, presentantlos com el compendi y resum de las superioríssimas qualitats intelectuals y políticas de la rassa catalana. Per aixó deya:—Cal votar la can-

LA VEU DEL MESTRE

—Noys, no serviu per res; sou una colla de neulas. Desde que jo us faltó, no feu mes que fer bunyols y rebre pallissas.

Davant de la "FRATERNITAT REPUBLICANA"

didatura plena, perquè representa tot lo que Catalunya té de gran y de digne.

Y ja li van donar de plena 'ls electors. Las artimanayas dels tres super-homes ab que 's feyan la trabeta ells ab ells ab la més encantadora germanor, sigueren contestadas pels republicans que seguiren el nostre consell y també pels elements del comerç y de la industria. Els de la *Lliga* 'ls havian anat á trobar oferintlos dos llochs en la candidatura á cambi del seu apoyo: pero ells, homes práctichs, com tot negociant, calculant qu' eran sols dos els qu' en definitiva havian de sortir, digueren:—Preu per preu ens quedém ab els nostres.

Y arrablaren ab ells. Y 'ls tres hábils nadadors de la *Lliga* se 'n anaren á fons, ahont s' han quedat espeternegant, inflats, pero no ja de vanitat, sino d' aygua salada. En tant els dos salvavidas de que s' havian provehit, els dos elements que tenen la més mínima part possible de regionalistas, es lo únich que ha permanescut surant.

¡Li está bé á la *Lliga*! May havia suferit tan gran aixafada. Pero que s' hi farà! Qui ab bombas juga perill corre de sortirne descalabrat. Las eleccions del diumenje, per lo que toca á la vida interna del regionalisme, han produhit en la *Lliga* estragos y destrossas més irreparables, políticament parlant, que la que va explotar á la Rambla de las Flors, y qu' ells pretengueren explotar després ab barroher maquiavelisme.

Qui á bomba mata, á bomba ha de morir.

P. DEL O.

NO DUPTIS

¿Per qué ploras vida meva?
 ¿Per qué ta tendra mirada
 retiras quan en mos ulls
 la fixas enamorada?
 ¿Per qué de sopte s' encenen
 las rosellas de tas galtas?
 ¿Tan t' afecta ma presencia?
 ¿O t' han dit que no t' aymava?
 Allunya de tú tot dupte,
 miram com ans me miravas;
 torna ab las tevas caricias
 á donar vida á mon ánima;
 Obra ta hermosa boqueta
 per' dirme dolsas paraulas
 que penetran dins mon pit,
 qu' embalsaman mas entranyas...
 Y si algún cop de mí duptas
 per ton cor aconsellada,
 fins á ton cor desprecia
 puig estich cert que t' enganya.

SAMUEL GRAN É IRURUETA

LA TORNADA

Don Pau y don Pere que, ausents de Barcelona, durant tot l'estiu no s' havian vist, se troban al Passeig de Gracia.

Don Pau, al adonarse de don Pere, 's diu interiorment:—Ja torna á comparéixer aquell pretencions... Vaig á deixarlo aplastat.

LA TARDE

per la instantánea

Davant de la "LLIGA REGIONALISTA"

Don Pere, al reparar en don Pau, murmura en veu baixa:—Altra vegada aquell cursi!... Va a quedar-se de pedra.

Y, portant cada hù el mateix maquiavèlich propòsit, s' acostan.

DON PAU:—¡Hola! ¿Vosté per aquí?

DON PERE:—Ja ho veu. Y vosté sembla que també s' hi ha deixat caure...

PAU:—¡Cóm vol ferho! Aquest Barcelona tira tant...

PERE:—Lo mateix me passa a mí. Després d' unes quantas senmanas d' ausencia, no pot vosté figurar-se lo que Barcelona m' atrau.

PAU:—Es lo que diu el dítxo: *Roda 'l món...*

PERE:—Y torna al Born. ¿Ahónt ha anat a estiuhejar aquest any?

PAU:—A Fransa.

PERE:—¡Ah! No s' hi ha posat per poch. Jo també l' he feta grossa; pero no m' he atrevit a sortir d' Espanya. No m' he mogut de San Sebastián.

PAU:—Donchs li asseguro que la terra del gabatxos es una gran terra. Aquella gracia francesa, aquella galanteria francesa, aquella cuyna...

PERE:—Francesa... ¿Ahónt ha estat?

PAU:—¡Uf!... A una barbaritat de puestos, pero sobre tot a París. ¿Vosté no 'l coneix París?... ¡No hi ha res, no hi ha res al món com alló!

PERE:—Haurá vist la torre Eiffel...

PAU:—¡Ja ho crech! No me 'n movia en tot el día. Es una cosa que deixa blau. ¿Qué compón el monument de Colón al costat d' aquella obra gegantesca?

PERE:—¿Cóm s' hi puja? ¿Per fora ó per dintre?

PAU:—Per tot arreu. Si vol, hi puja a *pata*; si vol, ab l' ascensor; si vol, ab globo...

PERE:—¿Y qué més ha vist de París?

PAU:—¡Qué sé jo!... Tantas cosas, que n' hi menos me 'n recordo. El carrer de Rivoli, qu' es un carrer que 'n fa quatre cents com el de Fernando.

PERE:—¡Dimontri!

PAU:—¡Ah, sí, senyor! Allá tot va aixís. Si no poden fer una cosa ben gran y ben llarga, s' absténen de ferla. ¡Y aquells bulevards!

PERE:—¿Son llarchs també?

PAU:—Com deu vegadas la Gran Via.

PERE:—¿Ha vist l' Opera?

PAU:—¡Pot contar!

PERE:—¿Y 'l *Louvre*?

PAU:—Ni cal dirho.

PERE:—¿Y el Vesubi?

PAU:—Una pila de cops.

PERE:—Si que, donchs, ha disfrutat de valent...

PAU:—No es per donarme importancia, pero dup-to que vosté hagi disfrutat més que jo. Perque, no 's cregui que m' hagi concretat a passejar-me per París. He estat a Versalles, a la Normandia, a... vaja, puch dir que avuy conech tant la Fransa com la Plassa de Catalunya.

PERE:—San Sebastián també es molt bonich.

PAU:—Aixís sento que ho diuhen.

PERE:—Tota l' aristocracia, tot lo bo y millor d' Espanya s' ha reunit allí.

PAU:—¿Ha vist a la reyna?

PERE:—Cada demati.

PAU:—¿Y al rey?

PERE:—Cada tarde.

PAU:—Ells hi tenen un palacio allá...

PERE:—Sí: una finca que 'n diuhen *Miramar*.

PAU:—¿Va poder entrarhi?

PERE:—Lo mateix que vosté entra a casa seva. Als forasters distingits no se 'ls tanca may la porta.

PAU:—Crech que hi ha una platja...

PERE:—¡Superba! El que no s' ha banyat a la platja de San Sebastián no sab lo qu' es banyarse. ¡Y aquell luxu, aquella elegancia, aquell derrotxe de riquesa y bon gust!...

PAU:—¿Es gran la població?

PERE:—Gran y plena de cosas notables. Hi ha un riu que 'n diuhen l' *Urumea*; un passeig, la *Zurriola*, més bonich que aquest *Passeig de Gracia*; la *Concha*, una platja que, riguis de la de can Tunis y la de la Mar vella.

PAU:—¿Y 'l *Cassino*?

PERE:—¡Magnífich!... ¡Els concerts que allí 's donan, els balls que s' hi arman, las partidas de joch que s' hi organisan!...

PAU:—¿Y sempre ha estat a San Sebastián?

PERE:—No: he fet diferentas sortidas. He anat a *Zarauz*, a *Pasajes*, a *Renteria*, a *Irún*...

PAU:—Vamos, diguém que, si fa ó no fa, lo mateix s' ha divertit vosté a San Sebastián que jo a París.

PERE:—Permetim; París podrá ser més lluny; pero tan alegre com San Sebastián, casi apostarí que no ho es.

PAU:—¡Ah! Ab aixó s' equivoca. No hi ha res al món com París...

PERE:—Com San Sebastián...

PAU:—Torno a dirli que... Pero, dispensi; es més tart de lo que 'm figurava.

PERE:—Es cert: jo també me 'n vaig... Fins a més veure.

PAU:—Passiho bé.

Y l' un cap a la dreta, l' altre cap a l' esquerra, desapareixen com per encant.

¿Per qué han fugit?

Perque han vist venir á don Francisco, antich conegut dels dos, que en aquests mesos de Juliol y Agost els ha trobat repetidas vegadas; á don Pau, á Badalona; á don Pere, al Hospitalet.

A. MARCH

CARTA PARTICULAR

Al meu amich Félix Cana,
carrer de Tantarantana,
Dipòsit de porcelana
(à Barcelona)

Aixís parlava 'l sobre de la carta que va enviarme un amich de Vilafarta, pel recader del poble hont jo vaig neixer y fins á disset anys hi vareig creixer.

A festa majó enguany ell me convida dihent que li sabrà greu que 'l *dongui á dida*, puig se vessará tot en tal diada y se 'n parlará molt per la encontrada.

«Fem fochs artificials—diu—y sardanas per plassas y carrers; toch de campanas. Pels balls particulars en Baliarda guarnirà un envelat ab molta farda.

Banda municipal de Barcelona. Discursos populars pel Noy de Tona. Carreras, que aquí may no se 'n han vistas, d'automóvils, de sachs y de ciclistas.

Xiquets de Valls, gegants, balls de gitanas, de diables, cercolets, nanos y nanas. Sortidas á la vinya á fe brenadas

menjantse 'ls picapolls ab arengadas.

També 's fan Jochs florals, poqueta cosa, una petita sombra de Canprosa; hont veurás á la reyna de la festa dessota d' un dossier ple de ginesta.

De poetas no n' hi ha aquí, puig son molt gansos, y 'n vindrán de ciutat, plens de romansos, que fent anar á dojo 'l bon xampany, treurán el seu estómach de mal any.»

Y aquí acaba l' amich la seva carta de la festa major de Vilafarta. Li he escrit que hi aniré... sempre es bo corre, mes quan se pot trobá una bona gorra.

FÉLIX CANA

EL GAT JAPONÉS

¡Bonica ve la premsa, parlant del Extrém Orient, aquests díes!

«Els desordres de Tokió.»

«La insurrecció de Yokohama.»

«Els motíns de Nagasaki.»

«Els escándols de Kobe.»

¿Se 'n recordan del qüento del gat que s' havia tornat persona?

Era un gat que, per atzars de la fortuna, va convertirse en senyor. Instalat en una casa ahont el vestiren, el calsaren y el tractaren com un verdader cavaller, l' animallet se feu el propòsit d' olvidar completament el seu passat, subjectantse ab la major disciplina á las exigencias del nou estat que d' abraçar acabava.

Al principi tot va anar d' alló més bé. El gat, empenyat en portarse com un senyor, procurá desvanéixer els pochos ó molts rezels que 'ls què 'l rodejavan sentian encare respecte al seu comportament, y durant els primers díes ningú tingué d' ell la més petita queixa. L' animallet menjava com una persona, bevia com una persona, alternava ab els demés, feya y rebia visitas, enmotllantse á las regles de la més delicada urbanitat, de tal modo que tots els que 'l coneixían, deyan: parlant d' ell:—Decididament, aixó ja no es un gat: aixó es un senyor, digne de posarse al costat de qualsevol de nosaltres.

Pero ¡ay!, á lo millor de la seva regeneració portentosa, un dia, trobantse rodejat d' un grupo d' admiradors, passá una rata; el gat s' olvidá de tot lo que al convertirse en persona havia après, y sense encomenarse á Deu ni al diable 's posá de quatre grapas y 's llansá en persecució de la sabrosa bestiola, desitjós de devorarla, com efectivament va ferho, davant dels seus assombrats amichs.

*
*
*

Lo mateix, pam més, pam menos, li ha succehit al Japó.

Ara fa un any y mitj—¿se 'n recordan?—els diaris no tenian prou columnas pera referirnos ab tots els seus pels y senyals la maravillosa transformació qu' en un quart de sigle havia sufert l' imperi del Sol Naxent.

Era aquella una evolució que feya

L' ESCRUTINI

—Ja 'n tenim un d' aconduhit.

quedar á tothom ab un pam de boca oberta. Donant probas d' una forsa de voluntat per cap nació igualada, el Japó havia deixat en un tancar y obrir d' ulls els seus salvatges usos antics y, cambiat, modificat, regenerat de cap á peus s' havia posat d' un salt al nivell de las nacions que figuran á la vanguardia del progrés humá.

—¡Ja s' ha acabat el Japó llegendari!—deya la premsa:—Contempleu-lo y quedeu-vos estupefactes: el Japó d' avuy es el més perfecte, el més digne, el més admirable dels pobles civilisats.

Pero ¡ay!, á lo millor el seu ideal Mutsu-Hito, cansat de gastar quartos y de perdre gent, posa fi á una guerra comensada més per orgull que per altra cosa, y aquell poble tan bondadós, tan perfecte y tan digne, en lloch d' apropar la humanitaria decisió del seu soberà, s' enfada, s' alborota y s' llença al carrer disposat á tallar el cap als ministres que han acceptat la pau y á calar foch á totes las casas dels que no pensan com ell.

No diu, com sembla que seria lògich: ¿La pau s' ha fet? Benvinguda sigui la pau.

—¡Guerra!—cria:—¡Més guerra! ¡Més morts, més matansas, més destrucció!

L' animal ha vist la rata, y olvidantse de la seva regeneració, del seu progrés, de la seva evolució admirable, ha tornat á recordarse de que era gat.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

EL BOSCH, per J. M. RABASSA Y DALMAU.—Es aquest llibre una expressió sentida del amor de son autor envers l' arbre baix tots els seus aspectes, el literari, l' artístich, l' històrich, el natural, el financier y l' regenerador de la riquesa y l' benestar de la patria.

CRIT DEL COR

EL CUNILL:—¡Aixís haurían d' anar tots els gossos, tots els cassadors... y totes las escopetas!

¡TORNEMHI!

—Després de dos mesos de jugar á balas, ¡ves ara qui estudia la lliçó y qui fa la "cuenta"!—

Ab ploma fácil y elegancia d' estil está trassada la interessant monografia, com á filla qu' es de la còpula sempre feconda de la intelgencia y l' sentiment.

Aquí á Espanya, ahont en moltes regions es l' arbre tan aburrit, ahont en la mateixa Catalunya s' han aterrat tants boscos qu' eran gala de las montanyas y fecondisadors de las terras de conreu, la publicació del llibre del Sr. Rabassa vé á omplir una necessitat altament sentida. Pot afirmarse qu' es un tractat de Doctrina Patriòtica, reivindicadora dels furs ultratjats de la Mare Naturalesa.

PEÑALARA, per C. Bernaldo de Quirós.—Enclou aquest tomet de la *Biblioteca Mignon* que s' publica á Madrid, una descripció ameníssima de una excursió realitzada per l' autor á Peñalara y altres sitis del Guadarrama, fins arribar á Segovia. El Sr. de Quirós es un excelent observador que sab ademés emocionarse y traduir ab galanura de llenguatje sas impressions personals.

La *Biblioteca Sociològica internacional* que dona á llum la casa de Henrich y C.^a s' ha aumentat ab algunas noves produccions.

Misticos y Sectarios del eminent Doctor italiá Pasqual Rossi, es un estudi de psicologia social escrit ab fonda penetració científica que no excluheix el mèrit literari, privilegi dels escriptors de bona casta que senten y saben fent sentir ab sas comunicativas emocions.

El Socialismo y el Pensamiento moderno, degut al reputat catedràtic de la Universitat de Nàpolis *Alexandre Chiapelli*, enclou una idea original: la de despullar els fonaments del socialisme de sa tèsis materialista y enlassar-lo ab una concepció cristiana, purificada de dogmas y misticismes enervants. Sas solucions resultan altament consoladoras, y están conformadas ab las aspiracions de la civilisació moderna.

Genealogia de los Símbolos estudi del Doctor de la Universitat de Bolonia *D. Diego Ruiz*, es un treball que 's distingeix per son método rigorós y per la riquesa de la seva doctrina. No está escrit pera ser llegit de correugda; pero totes las sevas páginas, abundants en fórmulas, convidan á la meditació y al estudi.

RATA SABIA

TEATROS

PRINCIPAL

Continuan donantse funcions á preu de passatge de tranvia.

¡A deu céntims no més! ¿Qui no s'embarca?

Vaja que no podía arribar á major extrem de baratura el glorioso decano de nuestros coliseos!

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Segueixen ab gran animació las funcions de *Circo Ecuestre*, que 's veuen extraordinariament concorregudas.

Y aixó que tot just som al comensar.

L'Alegria observa sempre 'l sistema de anar graduant las novetats y las sensacions, essent aquesta, després de tot, la millor manera de cultivar al públich.

NOVETATS

En breu comensará á funcionar en aquest favoregut teatro una companyia d'òpera italiana que prové, segons els anuncis, de los teatros imperiales de Rusia.

Si ho fá bé com es de creure, prometém tractarla ab tota aquella benevolencia que 'ls japonesos van emprar ab els moscovitas, al comentarse 'l tractat de pau.

Se presenta com á Director-propietari de la companyia *D. Francisco Castellano*, y entre altres obras se proposa posar las següents qu'encare no s'han cantat á Barcelona: *Demone*, de Rubinstein; *Halka*, de Moniuzko; *Germania*, de Franchetti; *Eugenio Onieghin*, de Tchaikowski y *Zazá*, de Leoncavallo.

De manera que no pot presentarse una temporada lírica mes plena d'atractius de novetats.

CATALUNYA

També á *Eldorado* fan el deguts preparatius per acullir á una companyia dramática italiana, de la qual forma part la simpática *Emma Farina*, tan coneguda del públich de Barcelona.

GRANVÍA

Dimars vá estrenarse la nova obra *La peseta enferma*. No haventme fins ara sigut possible assistir á la seva representació, m' haurán de permetre que reservi 'l meu judici pera la setmana próxima.

A no ser que la pobra pesseta, de tant malalta com está, no s'haja mort.

BOSQUE (La Fontana)

Diuenje tingué ff la temporada dels reflectes operístics.

BARCELONA Y SAS ATRACCIONS

—Aoh!... Osted, «en secreta», ¿poder decirnos adónde tirar hoy la bomba?

La Giudice 's pot dir que ha tancat las portas del teatro mes d'estiu ab que conta Barcelona... ó Gracia, que també es Barcelona.

La campanya lírica ha deixat recorts molt agradables entre 'ls amichs de la baratura y de la fresca.

APOLO

Crech que la companyia catalana que ha pres aquest teatro pel seu compte pot realisar una bona campanya, contant com conta ab elements de tanta inteligencia y

tan estudiosos com, entre altres, els senyors Jiménez y Píera y las Sras. Sala (Adelina) y Delhom.

El Teatro catalá que á Romea s'está descomponent, podría revivre en un local com Apolo tan favoregut del públich y en tots conceptes més modern, més acomodat al gust del día que 'l vell teatro del carrer del Hospital.

El gran qué será que 's procuri obras que s'hó valguin.

la tragedia de Shakespeare *Otelo*, en la qual, apart del Sr. Jiménez, van distingirse la Sra. Sala y la Srta. Ferrer.

També s'ha posat en escena 'l drama *Lo Cor del poble*, del aplaudit Iglesias, qui á pesar de son mérit ja fa molt temps viu distanciat de l'empresa de Romea.

Gran cosa fora que 'l Teatro catalá tan desconcertat y decaygut arribés á gosar els fruyts dels estímuls de una honrosa competencia.

N. N. N.

Días enrera va representarse una traducció catalana de

ENTRE PERDIGOTS

—Jo no la extraño la nostra derrota. Com que tots eram á estiuejar...
—Donchs, aquells cartells que varem fer plantar per fora ¿de qué han servit?

RECORDATORI

—Xanxas, ¿en qué pensan els regidors? Están molt ensoptits. Fa una plia de temps que no han armat cap tiberi.

A LA QUE ESTIMO

¿AMOROSA?

¿Que jo no t' estimo?... ¡Ah!, no 'm diguis semblants paraulas, perque 'm tornaria boig...
¡No las diguis, bella aymada!
¿Cóm vols que jo no t' estimi si ets tan hermosa y simpática... si ab tú estich compenetrat fins en lo més fons de l' ánima?...

Mira si t' estimo, que, si la salut... ¡tan preuhada!... perdessis, de nit y día, amatent, sense cansarme, te veíllaria, abnegat, sempre de peu en ta cambra...

Deixaria als meus amichs y als vicis; sols á ta casa passaria anys y més anys, si anys estesis sepultada, despreciant els plahers que 'l mon guarda per la juvenalla, y sols pensaria ab tú, pregant per veure't curada, y esperant de ta boqueta:

—¡Ara ja no estich malalta!—

Quan tú 'm diguessis aixó... m' alegría fora magna...

¡Tant pot l' amor verdader!...

Y... si un jorn... per ma desgracia... ab monstruosa ingratitud arribessis á olvidarme, renegant del meu amor, de mos serveys y mas ansias... llavoras mon cor, ferit, per tan fonda punyalada, ploraria ab greu condol... ton gran perjuri... ta infamia...

Vindrian al meu cervell dolorosas remembransas...

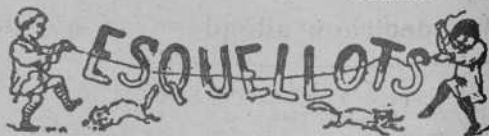
Las més bellas ilusions per la realitat burladas... y veuria al meu davant, eternament, com fantasmas fatídichs, dos malvats sers hipócritament besarse, y aguantaria eix martiri, resignat, nena. ¡Venjansa!
—cridaria, irat, mon cor,—
pro no esgrimiria una arma mon bras, pera assassinar't... que no soch cap miserable...

El cor es mal conceller quan d' amors tristos se tracta y te que ser anstituhit pel cap, que analisa ab calma.

Si jo 'm trobés en eix cas desgraciat, (perdona, maca, si ofench ton sincer amor y conseqüencia, intaxables,) me diria jo mateix:

—Es vritat qu' es cosa amarga t' ingratitud, pero, noy, á n' els tontos... se 'ls enganya.

ANDRESITO

Una gran part dels presidents de mesa varen brillar per la seva ausencia en las eleccions del passat diumenje.

Un d' ells, en vigilia de la elecció, aná á trobar al arcalde, y li preguntá:

—¿Qui 's cuyda del dinar als Presidents de secció electoral?

ULTIM ACTE DEL ESTIUHEIG

—¡Ay, tant apreci que una servidora 'ls hi havia posat... y 'ns deixan!
—No ploreu, Tana, que si prometeu no explotarnos tant, l' any que vé tornarem.

D. Rómulo li respongué:

—Com no sé que hi haja consignació en el presupost per aquest objecte, se 'n haurán de cuydar els presidents mateixos.

* * *

Ab aquest senzill diálech queda explicat el motiu que tingueren una bona part dels Presidents pera fugir d' estudi.

Dejuns de tupinadas y sobre tot d' arrós, aquells esquitxos d' autoritat tingueren por de caure en bassa, y digueren ab l' adagi:

—Lo que no 's cou per tú, deixaho cremar.

Dels dos únichs candidats regionalistas triomfants, se pot dir que cap d' ells representa al regionalisme polítich.

En Rahola es la representació del Foment del Treball Nacional; y en Girona es la representació del Institut agrícola de Sant Isidro... y parin de contar.

Ab els regionalistas de la Lliga poden haverhi tingut certes concomitancias; pero no lo que se 'n diu una fusió perfecta. Especialment el Sr. Rahola, no sabem que haja pres part en cap meeting polítich de la Lliga, ni sisquera en els que s' efectuaren en vigílies y ab motiu de la seva elecció. El Rahola que hi parlá, es un altre Rahola, parent del Diputat per Barcelona.

Aquest, el legítim Rahola, el nostre bon amich, tot just vejé que 'ls lligats el posavan en candidatura, se 'n aná á Cadaqués á fer pescadas... y no de vots, d' escorpras.

* * *

Per lo que toca al Sr. Girona, sol cambiar d' opinió, com el pagés cambía de cullitas, segons las estacions y la sahó del terror.

Encare recordo la part activa y apassionada que prengué en las primeras campanyas del Ateneo, contra 'l monopoli que pretenían exercir els companys de causa.

Si després se n' ha anat ab ells, ho ha fet montat dalt del carro de pagesia del Institut agrícola, y sense abandonar, creyém, sas amistats personals ab el rey, y sas amistats políticas ab en Maura.

* * *

En aquesta ocasió 'ls companys de causa, que ja fa temps que coixejan, van anar al Foment y al Institut, á buscar dugas crossas, per' arribar á terme de un triomf modest.

¡Y vegin lo que son las cosas! Las dos crossas anirán al Santuari de las Lleys, en calitat d' *ex-votos*, y ells, víctimas de un miracle al revés, se quedarán coixejant per Barcelona, més esguerrats que may.

¡Quina *debácle* pels tres anabaptistas del Ajuntament!

En Cambó... en Pella... en Puig y Cadafalch... els regeneradors, l' un de la política, l' altre de la història y de la jurisprudència, el tercer del art... ¡vaya una ensopegada la que han donat! ¡vaya una manera de caure de clatell sobre las urnas!

Está vist que no produheix efectes elevatoris la bufera d' en Prat de la Riba, cimal enlayrat de Castelltersol, que ab tanta fatlera 'ls anava infant! Ell els inflava y 'ls electors els han reventat.

* *

Fins els mateixos regionalistas, al posposarlos a n' en Rahola y a n' en Girona, 's pot dir que han donat carpetasso a sos genials projectes.

Pretenia en Cambó dirigir-se a Madrid, a plantejar íntegrament el problema catalá. Anunciava que hi aniria com embaixador de Catalunya, a llansar un ultimatum als poders centrals. Pero 'ls regionalistas han cregut millor que 'l Fivaller de cartró 's quedés als magatzems de la Casa Gran a fer companyia als gegants desmuntats.

Igual en Pella y Forgas, que á pretext dels atencions terroristas, projectava ressucitar una nova ronda d' en Tarrés, pagada, sostinguda y manada per las associacions de la titulada gent de bé. Ara, al veure's volcat, no tindrà més remey que desfogarse cridant: —¡Me caso ab Ronda!

¿Y qué dirém d' en Puig y Cadafalch?

Els mateixos electors regionalistas li han donat la resposta que 's mereixia per la etzegallada que va cometre en plena sessió municipal, quan va propo-

sar que l' Arealde anés en persona a disculparse ab els Consuls estrangers de la indefensió de Barcelona.

Aquí podrá haverhi de tot, fins insensats que alentin tendencias separatistas. Pero partidaris de que nosaltres mateixos ens donguém patent de tribu africana, anant á demanar á las representacions de las nacions estrangeras que 'ns fassin el favor de pendre'ns baix la seva protecció, aixó tan sols se li pot ocorre á un desdixat que no tingui la noció més mínima ni de la seva dignitat personal, ni de la dignitat de la terra catalana.

La Perdú, en vigílias d' eleccions, exhumava textos per animar á la seva gent.

Entre altres ne tragué un de 'n Valentí Almirall, á qui calificá de precursor seu.

Verdaderament, fou l' Almirall el precursor del catalanisme. Y no pocas vegadas s' arrepenfé de que l' obra santa per ell comensada, anés á caure en mans dels que tan inconsiderament l' han pervertida.

* *

Fa mal *La Perdú* en exhumar textos del autor de *Lo Catalanisme*.

Tots els que podría citar quedan virtualment anulats pel darrer qu' escrigué en el prólech de l' última edició de la seva obra famosa, deixant sentat que 'l regionalisme no era ni més ni menos que l' última evolució del carlisme á Catalunya.

Els encarregats de regar els carrers no han pogut cobrar els jornals de l' última mesada.

Els podrán manejar la manguera tot lo que vulguin; pero lo qu' es l' *aicut* de la caixa municipal no l' acaban encare que la inundin.

Bonich, de primer ordre.

«La Unión radical es pobre; pero honrada.»

Aixís comensava l' manifest en que l' famós Ysart Bula presentava la seva propia candidatura.

En aquest punt no ha fet més qu' escarnir textualment al alumne de Botànica, que al preguntarli l' professor:

—¿A qué familia pertenece la patata?

Va respondre plé de suficiencia:

—A una familia pobre; pero honrada.

En Marial va trobar ignocenta y manca la proposició d' en Puig y Cadafalch, á que més amunt ens referim.

Nosaltres no varem sentirlo; pero un periódich li atribuheix las següents manifestacions:

—«Yo la encuentro llena de mansedumbre, porque aunque indirectamente se pide en ella una intervención al extranjero, ninguna nación vendría á intervenirnos. Si yo supiera que al día siguiente nos intervenían, sería el primero en firmarla.»

* *

A qui aixís s' expressa, el partit republicá que va enviarlo al Consistori, li pot dirigir la famosa frase de Juli César:

—*Tu quoque, BRUTUS?*

¡LA PRIMERA A BARCELONA!

—¡A sabs que 'l Garbat té participació en la primera?

—Sí, home. Aquel! té participació en totas... ¡Hasta 'n té en mí!

AGENT ELECTORAL
ó UN PEIX QUE "SE 'N PORTA", L' OLI

¡Oh mausíssim candidat!
Mentres tú surts derrotat,
el teu digné delegat
¡mira quin fardo!

Una de las primeras visitas que va efectuar el *Barón de Casa Bonet*, al veure's nombrat rector de la Universitat de Barcelona, fou al Eminentíssim Cardenal Cassanyas.

De visites com aquesta no 'n feya 'l seu antecessor Rodríguez Méndez. Qui ab tot y ser rector sabia prescindir del bisbe, per esserho de la parroquia de la Ciència, en la qual els prelats no hi tenen res que veure.

Pero qui sab. Tal vegada 'l *Barón de Casa Bonet*, apesar del seu decantat lliberalisme, 's proposa avants que tot guanyarse las bonas gracias dels elements catòlics.

Els estudiants deurian obrir una subscripció destinada á comprarli... un barret de teula.

Xascarrillo de postres:
Dos reporters que s' han fet célebres per las sevas guatllas, esmorzan junts en un restaurant.

El mosso que 'ls serveix els hi pregunta:
—¿Que volen per postres?... ¿Formatje de bola?

Un d' ells diu al altre:

—Noy: ens ha conegut!

Té 'l poeta Pípi' obstacle que mort de gana no escriu y al preguntar: ¿De qué viu? Ell contesta:—De miracle.

Estant ab l' Arturo un día li va dir l' amich Barbosa veient que no interrompia el silenci que tenia.

—Home, conta alguna cosa.—

Y llavors el pobre Arturo per sortir d' aquell apuro va fer la cosa sencilla de posarse á contá... un duro que tenia en calderilla.

Havent perdut en Balari un paraygua gros, dels fins, l' hi va aconsellá en Molins que 'l posés en el diari.

—Ho faria tot seguit, sino fos gran disbarat veure un paraygua posat en un paper tan petit.

—¿Tens un paper, Margarit?

—Prou.

—¿De quin fumas?

—Del Job.

—¿Y que tal?

—Próba'l un cop; no carrega gens el pit y no n' hi ha milló á l' estanch.

—Aixó no t' ho negaré, pero per mí, de papé cap com el paper... de Banch.

JOAQUÍN NAVARRO LASARTE

RESULTAT DE LA BATALLA ELECTORAL

—Conservadet aquí dins, no 's malmetrá tan fácilment.

QUÈNTOS

Entre gendre y sogra:

El gendre està disgustat de la seva muller y se 'n queixa a la mamá política.

—Bé ¿y qué 'n tens de dir de l' Ernestina?

—Qu' es una dona que no té sentit comú.

—Vaya una novetat. Si 'n tingués sols una mica, ¿per ventura s' hauria casat ab tú?

Tothom sab que a Figueras las tramontanadas d' hivern son tremendas.

Un día que 'n bufava una, vá alçar a una senyora, rebatentla ab els brassos endavant, sobre un se parent llunyá.

Aquest al rébre-la, li digué:

—Hola, noya, ¿quin vent te porta?

SOLUCIIONS

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ter-mó-me-tro.*
- 2.ª Id. 2.ª—*Sa-la-man-ca.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Gorra—Garró.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El Santo de la Isidra.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Benicarló.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Per sobreris un paperer.*

INTERVENTOR CARCA-REGIONALISTA

—¡Tot ho hem perdut, menos l' honor!

XARADAS

I

—Hola Joannet, que marxas?

—M' arribo fins á *Total* ahont se troba la familia del hereu de can Pascual.

No es loch que m' agradi gayre, *dos-tres* any solia anarhi y entre moscas y calor m' han desvesat de tornarhi.

—No hi ha al *hu* país que tingui més falta de condicions.

—Bé, que vens? el tren ja xiula.

—Gracias noy, que hi esteu bons.

T. RUSCA

II

—Pepa *dos-tres* á la Lola que á la sala del nebot trobará sobre una *tot* extesa una tovallola y que renti ab aygua sola la *hu-tres* á n' aquest xicot.

T. J. PISSARRA

MUDANSA

La *tot*, tot ho *tot*, m' agrada aixó per la bola que es, que qui la te foradada segü no li *total* res.

ANTONI FELIU

TRENCA-CLOSCAS

PILAR ORUGA

Forinar ab aquestas lletras degudament combinadas el títul d' una zarsuela.

A. CARARACH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6.—Nom d' home.
- 3 1 5 5 1.—Lo que tenen els polítichs.
- 5 1 6 1.—Animal.
- 5 1 2.—Moneda.
- 3 4.—Animal.
- 6 4 5.—Riu catalá.
- 3 2 1 6.—Gra.
- 5 4 2 2 1.—Part de la arada.
- 1 2 4 2 2 1.—Població catalana.

GEROGLÍFICH

I

2

S O N

I I

C O C O

I

CARLOS SOLER

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

7

CUADERNO

de la 2.ª serie de

BARCELONA À LA VISTA

16 espléndidas vistas de la capital de Cataluña

IMPRESAS SOBRE PAPEL GLASEADO

*¡30 céntimos! * ¡30 céntimos! * ¡30 céntimos!*

Fuera de Barcelona, 35 céntimos

Van publicados de esta 2.ª SERIE los

Cuadernos 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º y 7.º
á 30 céntimos cuaderno

Tenemos á disposición de nuestros lectores los 12 cuadernos de la 1.ª SERIE

DE

BARCELONA À LA VISTA

á 30 céntimos cuaderno

Edición encuadernada á la inglesa. **Ptas. 8**

*¡Acaba de sortir! * ¡Nova edició en octau!*

SINGLOTS POÉTICHS, AB NINOTS

PER FREDERICH SOLER (Serafí Pitarra)

LICEISTAS Y CRUZADOS

SINGLOT 22 DE LA COLECCIÓ

Preu: 2 ralets

Se ven per tot arreu

NOVA EDICIÓ

PETONS Y PESSICHS

PER C. GUMÁ

Preu 2 rals

NOVA EDICIÓ

SOBRE LAS DONAS

Polémica entre C. GUMÁ y FANTÁSTICH

Preu 2 rals

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d'extravijs, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

“Con la música a otra parte.”

REVENTADA ACLAPARADORA